

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**DE VITA || ET MORIBVS IGNA-||TII LOIOLAE,|| QVI
SOCIETATEM IESV || fundauit, Libri III.|| Auctore Ioanne
Petro Maffeio, pres-||bytero Societatis eiusdem.|| Ex
auctoritate superiorum.||**

Maffei, Giovanni Pietro

Köln, 1585

VD16 M 110

Grauitas eisdem, & in custodia disciplinæ seueritas. Cap. VI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68259](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68259)

ad eum legati à quopiam venerant, cū id quod volebant, minimè impetrassent, Ignatij rationibus interdum ita victi pacatiq; discederent, vt vltro ipsi mutata ratiōe, apud eos, à quibus missi fuerant, ipsius causam pertinacissime tuerentur.

*Gravitas eiusdem, & in custodia disciplina
seueritas. Cap. VI.*

AB hac porro comitate, quemadmodum austeritas, sic etiam leuitas omnis aberat & ineptia. Ita enim compositus fuit moribus, vt nec manum, vel oculum; membrumve aliquod sine causa & ratione moueret; & in statu, incessu, accubatione, sessione, decorū teneret. Iam in loquendo fuit adeo consideratus & parcus, vt nullum planè verbum nisi consultò ac meditato proferret, neq; figuris vel amplificationibus utebatur, sed rei gestæ seriem, & rationum momenta sine fūco exponerat. qua simplicitate plus valebat in persuadendo, quàm alij calamistris & lenocinijs. De se ipso, deq; suis rebus, nisi necessitas cogeret, vel Dei gloria postu-

postularet, nihil dicebat vnquam: ab aliorum vero factis dictisve exquirēdis, nisi ad suam curam spectarent, omnino abstinebat. Consueuerat etiam eos reprehendere qui de soluta Ecclesiæ disciplina, deq; emendandis Principū moribus temerè disputarēt: quam tentationem se fugasse dicebat consideratione extremi iudicij, & eorum quæ tali tempore à semetipso propriè exigenda forent. quæ si pro se quisq; reputaret, haud ita facilè homines in aliorū vitam inquisituros. Deniq; tanta incrat in eius sermone prouisio, tarditasque lōgo vsu parta, vt cum biliosus ac præferuidus esset natura, pituitosus ob id ipsum ac lentus haberetur à medicis. Atq; hi mores, cum admirabili vitæ sanctitate coniuncti, incredibile est, quantum illi conciliarent venerationis. nam vt quisq; intimus erat Ignatio, ita suspiciebat eum maximè. Ludouicum quidem Consaluum Lusitanum, qui domus Romanæ minister aliquandiu vixit, magno rerum vsu, magna prudentia virum, dicere solitum accepimus: antequam cum Ignatio co-

T ràm

ràm egisset, præclarè sese vtiq; de illo existimare solitum, qui tali Societati præesset. at verò, postquam ipso familiariter vsus est, Societatem magnifice re coepisse, quam Deus tali præside ac moderatore donasset. Iacobus verò Laines, qui proximus ab illo Societatis gubernacula tenuit, cæteri que Patres, quamuis humanissimè cum illis Ignatius ageret, tamen eximiam viri virtutem ita reuerebantur, vt benè moratos vel parenti liberos, vel magistro discipulos, ad stare diceres. Quod si quãdo (quod tamen perraro fiebat) rei necessitate coactus, vultum indueret seueriorem, & aliquè increparet asperius, tanta erat vis, pondusq; verborum, vt contrà ne hiscere quidè auderet quisquã. idq; præsertim in causa viri cuiusdam insignis apparuit, qui cum turbulentiore esset, quàm vt eum diutius ferri oporteret, cumq; eius animum Ignatius blandis monitis præceptisq; ne quidquam sanare tentasset, ad extremum oratione conuersa, diuinam testatus iustitiam, ac coelestis iræ minas intentans, tantum ardorem spiritus prætulit,

rulit, ipsi ut parietes tectaque non dubio
motu nutare & concuti viderentur.
quo terrore perculsi qui aderant illi-
co procumbentes, Dei pacem preci-
bus ac votis exposcere. ipse vero qui
accusabatur, exanimis ad pedes Ignatii
se confestim abiicit, ac supplex con-
fusa voce, culpæ veniam petit, seque
posthac in officio fore pollicitus est.
Continebat autem in disciplina, cum
ceteros omnes, tum eos maximè qui
vel insigni eruditione, vel generis no-
bilitate præstarent: quippe quorum di-
cta factave ad exemplum in omnes par-
tes valeant plurimum. Otium vero, ut
omnium vitiorum fomitem ac semi-
narium, in primis oderat: itaque duos
tresve rei familiaris adiutores, cum ad
ianuam alieno tempore confabulan-
tes è superiore loco aspexisset, illico
iussit aceruum lapidum in proximo situm,
in summam ædium contignationem
sine cunctatione transferre. eosdem
tertio post mense cum ibidem iterum
otiantes animaduertisset, illam ipsam
lapidum congeriem, ut in eundem lo-
cum referrent, unde asportauerat, im-

peravit. amice insuper admonens, nihil in Dei famulatu periculosius esse desidia. Cum quemdam in tradito sibi munere valdè remissum atque oscitantem inuenisset; quæsiuit ex eo, cui nam in tali ministerio daret operam, Deo ne, an hominibus? cum ille se Deo utiq; deseruire dixisset: Plecteris igitur, inquit Ignatius; nam in rebus humanis minus accuratè versanti, iure forsitan ignouerit quispiam; at immortalis Deo ministrari negligenter, id vero nullo pacto ferendum est. Spectaculis publicis, quamuis alioqui licitis, vel etiam sacris, adesse nostros non ita facilè permittebat, quòd si qui, facta potestate, se ad ea conferrent, eos etiam atque etiam iubebat, sine vllò arrogantiae seu leuitatis indicio modestiã ac submissionem tenere; cedere omnibus; & infimum semper locum (nisi aliter à circumstantibus cogerentur) eligere. Cùm è Romano ab se nuper instituto Collegio, adolescentes quosdam solutius in publico ambulantes vidisset; castigandos curauit palàm, hortandosq; graui oratione, vt quem
habe

haberent insitum animis pudorem ac
verecundiam, cum externo item cor-
poris habitu præ se ferrent: & quoniã
Apostolo teste spectaculum facti es-
sent omnibus, cauerent etiam atque e-
tiam, ne superuacanea locutione cu-
rioso oculorũ obtutu, aliove incon-
dito gestu, motuve corporis quinquã
offenderent, præsertim cum eo de ge-
nere toto, multa cum precatone, la-
chrymisq; conscripta pulcherrima i-
pse præcepta paulò antè edidisset. Ni-
hil noui moris in Societatem induci
se inscio est passus, principijsq; vigilan-
ter & acriter obstitit: quippe qui exem-
pli vim nossent, & rerum incrementa
fallentia. Quosdam, qui ad vineam in-
iussu luserant pila, laicum etiam sapo-
ne manus lauantes, haud impunè ab-
ire permisit. seditiosos vero, & alienæ
laudis obtrectatores, & rerum noua-
rum cupidos, non diu tulit: sed omnia
expertus, quæ ad reuocandam dubiam
indolem, & peiore loco positam face-
re viderentur, si parum proficeret, ad
extremum è Societate pellebat, nec
vnquam carcerem compedesve in So-

cietatis mores induci permisit, negans qui vinculis constringendi forent, eodem esse ad nostrum institutum idoneos. itaq; custodia loco ianuam ostentare consueuerat, acciditq; aliquando, vt iusta de causa complures adolescentes exauctoratos vnà dimiserit, atque huiusmodi fere (quod silentio praetercundum non est) è Societate pulsi homines, exitialem exitum sortiti sunt, satisq; constat, alios inter symphoniam lasciuè saltantes repente occidisse, alios contracta rixa deniq; alio miserabilis leti genere periisse. In puniendo autem id sequebatur in primis, vt noxae responderet animaduersio, & in suo quisq; vitio plecteretur: superuacanea verba silentio, ignauiam labore, honoris cupiditatem ignominia lueret. ac ferme animaduersionum Ignatij genus erat illud: circulum humi describere, ex quo noxij ne iniussu excederent: colloquijs certorum hominū nominatim interdiceret, verberationes ad praefinitum temporis spatium iniungere, & alia eiusmodi: noxas autem leuiiores & quotidianas intelligo,

cu-

cuiusmodi in homines etiam studiosos perfectionis cadunt: nam grauiores Ignatius minimè tolerasset. Solebat etiam fontibus, ad humilem mensam in triclinio accumbentibus, obiurgatorem inducere, infimæ plerunque conditionis hominem sed ingeniosum & acrem, qui cunctis audientibus, vitia reorum increparet, exprobraret, & religionis annos, & negligentiam: idemque cæteros carptim nec opinantes repente perstringeret, nimirum edomandæ superbix causa mentisque è pigritiæ veterno excitandæ. Sed qui deliquerant, priusquam ex consuetudine punirentur, quàm lenissimè operam dabat, vt suam ipsi culpam agnoscerent, atque vltro sibimet multam irrogarent. quæ tamen si grauior videretur, confessione contentus, ita moderabatur, vt multum sæpè de acerbitate minueret.

Eiusdem animi submissio, & quid de virtute Obedientiæ senserit.

Cap. VII.

T 4 Ne